

Eesti Ametiühingute Keskliit

Teinuväärse elu nimel!

Lahendusversioonid esimeste haiguspäevade hüvitamiseks

Rahavajadus

Haigekassa konservatiivse hinnangu järgi on muudatusettepaneku elluviimisel rahavajadus 30 miljoni eurot aastas tingimuseel, et töötajale hüvitatakse kõik haiguspäevad alates esimesest haiguspäevast (st haigekassa võtab tööandjalt hüvitise maksmise üle kuuendal haiguspäeval).

Riigikogu sotsiaalkomisjoni 24. augusti koosolekul väljendatud seisukohtadest nähtus, et erakonnad pigem nõustuksid teise ja kolmanda haiguspäeva hüvitamisega, kuid väldiksid esimese päeva hüvitamist. Nõustume, et omaosaluse liigne vähendamine võib viia süsteemi kuritarvitusteni. Lisaks kahaneb **aastane rahavajadus 20 miljonile eurole**, mis tõstab oluliselt muudatuste realiseerumise tõenäosust.

Lahendusversioon 1: Katteallikas tubaka- ja alkoholiaktsiis

Lähtudes tõdemusest, et tubaka- ja alkoholitarbimisega kaasnevad tervisekahjud tuleb kanda solidaarsest haigekassasüsteemist, kuhu võrdselt panustavad ka mittedisainitud ja alkoholi mõõdukad tarbijad, tuleks riskikäitumist maksustada viisil, et see vähemalt osaliselt hüvitab sellega seotud kulud.

Siit tulenevalt teeme ettepaneku tõsta planeeritust enam nii tubaka- kui alkoholiaktsiisi ning suunata tõusust laekuvad summad Haigekassa eelarvesse.

Kui tõsta ainult tubakaaktsiisi, piisaks meie hinnangul **tubakaaktsiisi 8-protsendilisest tõusust**, mis tõstab sigaretipaki hinda orienteeruvalt 16 senti. Kui paralleelselt tõsta ka alkoholiaktsiisi, saaks tubakaaktsiisi puhul läbi väiksema tõusuga.

Kuna eelarve katteallikana kasutatavad maksumuudatused peavad olema vastu võetud hiljemalt 6 kuud enne eelarveaasta algust, saaksime teise- ja kolmanda päeva haigushüvitise taastada 1. jaanuarist 2017.

Lahendusversioon 2: Järk-järguline üleminek

Haigushüvitiste taastamine toimub kahes etapis, mis vähendab süsteemi rakendamisega seotus stardikuluseid 2016 ja 2017 eelarves:

- **1. oktoober 2016** – 60%ne hüvitis kolmandast päevast (haigekassa võtab tööandjalt maksmise üle päev varem ehk kaheksandal päeval) – maksumus 2016 eelarves 2,5 miljonit eurot – lisalaekumine miinimumpalga tõusust (hetkel +10 miljonit eurot võrreldes riigieelarve esialgse versiooniga)
- **1. oktoober 2017** – 60%ne hüvitis teisest päevast (haigekassa võtab tööandjalt maksmise üle tänasega võrreldes kaks päeva varem ehk seitsmendal päeval) – maksumus 2017 eelarves kokku 12,5 miljonit eurot – lisalaekumine miinimumpalगतõusust

Lahendusversioon 3: esimeste haigupäevade hüvitamine lisakulusid põhjustamata (ebasoovitav)

Otsides tasakaalupunkti, kus lisapäevade hüvitamine kaetakse üldise hüvitusmäära langetamisega saavutatud säästu arvelt, jõudsime 2014. aasta kulude analüüsi tulemusel järeldusele, et hüvitusmäär peaks langema läbivalt **49-protsendile kindlustatu senisest sissetulekust**, mis ilmselgelt ei täidaks haigushüvitise eesmärki.

Hüvitamise määr	70%	60%	50%	49%
Lisapäevade maksumus (tuh eur)	20,00	17,14	14,29	14,00
Senine kulu 2014 näitel (tuh eur)	46,40	39,77	33,15	32,48
Kogukulu	66,40	56,92	47,43	46,48